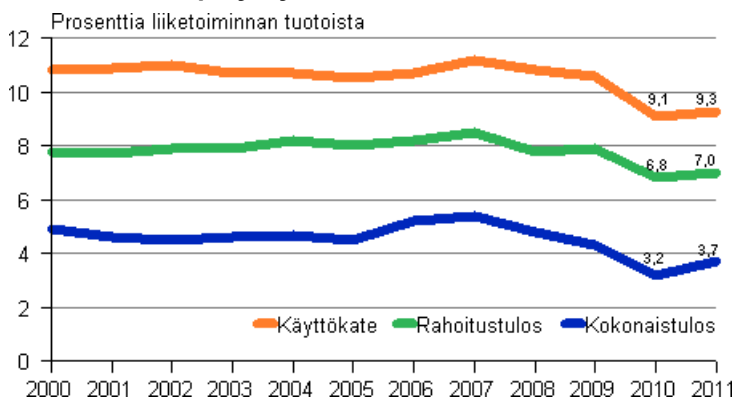

Rakentamisen tilinpäätöstilasto 2011

Rakentamisen pk-yritysten kannattavuus parani vuonna 2011

Tilastokeskuksen mukaan rakentamisen liikevaihto oli 27 miljardia euroa vuonna 2011. Liikevaihto kasvoi 12 prosenttia saavuttaen taantumaa edeltäneen vuoden 2008 tason. Rakentamisen kannattavuus parani euromääräisesti, mutta liiketoiminnan tuottoihin suhteutetut tunnusluvut sen sijaan heikkenivät. Vuonna 2011 rakentamisen kannattavuuden tunnusluvuista käyttökateprosentti oli heikompi kuin kertaakaan 2000-luvulla. Käyttökate kertyi 7 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Edelliseen vuoteen verrattuna se heikkeni lähes puoli prosenttiyksikköä.

Rakentamisen pk-yritysten kannattavuus 2000–2011

Pk-yritysten kannattavuus parani edelliseen vuoteen verrattuna sekä euromääräisesti että suhteellisesti. Kannattavuuden tunnusluvuilla mitaten pk-sektorin toiminta oli kannattavampaa kuin suurten. Pk-yritysten käyttökate oli 9,3 prosenttia liiketoiminnan tuotoista vahvistuen 0,2 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Samalla suurten yritysten käyttökate heikkeni miltei puolitoista prosenttiyksikköä, 3,3 prosenttiin. Pk-sektorin netto- ja kokonaistulokset vahvistuivat puolen prosenttiyksikön verran.

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoverotusaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä ja virallisilla tilinpäätöstiedoilla.

Sisälllys

Rakentaminen 2011.....	3
1. Liikevaihto.....	3
2. Kannattavuus.....	3
3. Rahoitus.....	5
4. Investoinnit.....	7
5. Henkilöstö.....	7

Kuviot

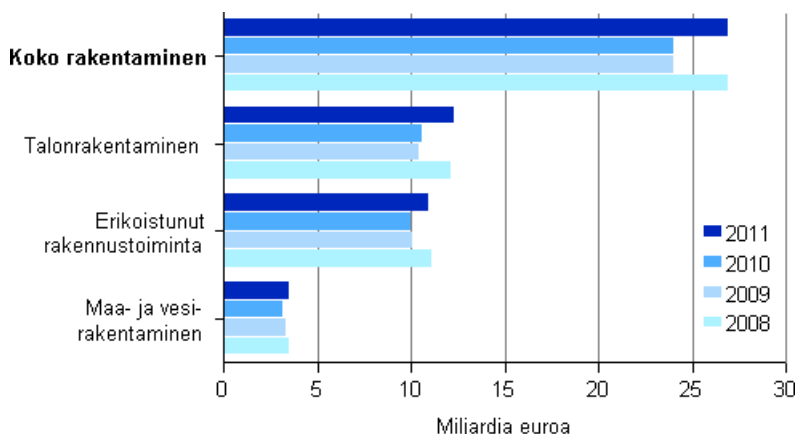
Kuvio 1. Rakentamisen liikevaihto toimialoittain 2008–2011.....	3
Kuvio 2. Rakentamisen toimintakulut ja käyttökate 2011.....	3
Kuvio 3. Rakentamisen kannattavuus 2000–2011.....	4
Kuvio 4. Rakentamisen nettotulos toimialoittain 2010–2011.....	4
Kuvio 5. Rakentamisen kannattavuus suuruusluokittain 2011.....	5
Kuvio 6. Rakentamisen vieraan pääoman takaisinmaksuaika 2000–2011.....	5
Kuvio 7. Rakentamisen omavaraisuusaste suuruusluokittain 2006–2011.....	6
Kuvio 8. Rakentamisen kokonaispääoman tuotto toimialoittain 2010–2011.....	6
Kuvio 9. Rakentamisen aineelliset investoinnit toimialoittain 2009–2011.....	7
Kuvio 10. Rakentamisen henkilöstö toimialoittain 2009–2011.....	7
Kuvio 11. Rakentamisen jalostusarvo ja henkilöstökulut 2006–2011.....	8
Tietojen tarkentuminen	9
Rakentamisen tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	10

Rakentaminen 2011

1. Liikevaihto

Rakentamisen liikevaihto oli Tilastokeskuksen mukaan 27 miljardia euroa vuonna 2011. Liikevaihto kasvoi 12 prosenttia, saavuttaen taantumaa edeltäneen vuoden 2008 tason. Yrityksiä toimi 41 700, mikä oli 300 yritystä enemmän kuin edellisenä vuonna. EU:n määritelmän mukaisia pk-yrityksiä oli 41 500.

Kuvio 1. Rakentamisen liikevaihto toimialoittain 2008–2011

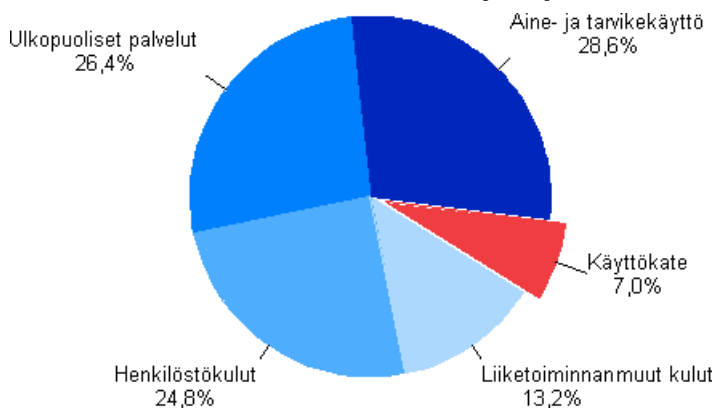
Rakentamisessa pk-sektorin merkitys on suuri. Liikevaihdosta sen osuus oli 61,3 prosenttia ja henkilöstöstä 73,5 prosenttia. Pk-sektorin liikevaihto kasvoi 1,6 miljardia euroa ja oli 16,5 miljardia. Samalla suurten yritysten liikevaihto kasvoi 1,3 miljardia 10,4 miljardiin euroon.

Rakentamisen liikevaihdosta 45,9 prosenttia tuli talonrakentamisesta, 40,9 prosenttia erikoistuneesta rakennustoiminnasta ja 13,2 prosenttia maa- ja vesirakentamisesta. Alatoimialoista liikevaihto kasvoi voimakkaimmin talonrakentamisessa, jossa liikevaihtoa kertyi 1,7 miljardia euroa enemmän kuin edellisenä vuonna, yhteensä 12,4 miljardia euroa. Maa- ja vesirakentamisen liikevaihto kasvoi 0,3 miljardia ja erikoistuneen rakennustoiminnan 0,9 miljardia euroa vuonna 2011.

2. Kannattavuus

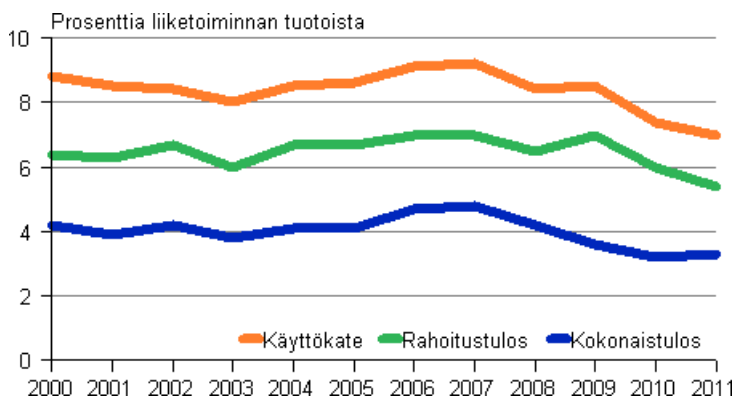
Rakentamisen kannattavuus parani euromääräisesti, mutta liiketoiminnan tuottoihin suhteutetut tunnusluvut sen sijaan heikkenivät. Vuonna 2011 rakentamisen kannattavuuden tunnusluvuista käyttökateprosentti oli heikompi kuin kertaakaan 2000-luvulla. Käyttökate kertyi 7 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Edelliseen vuoteen verrattuna se heikkeni lähes puoli prosenttiyksikköä.

Kuvio 2. Rakentamisen toimintakulut ja käyttökate 2011

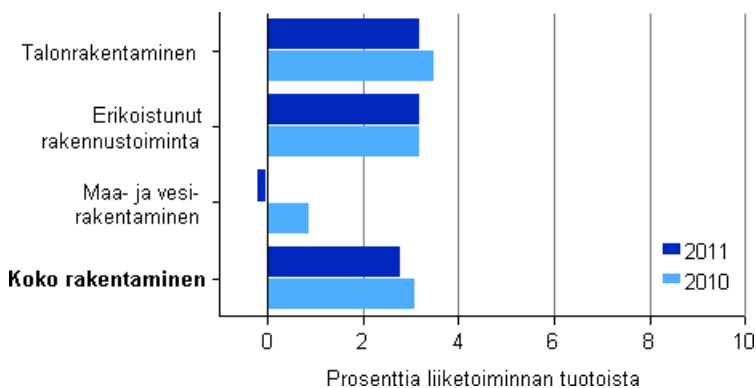
Yritysten liiketoiminnan tuottojen 2,9 miljardin euron kasvusta 2,8 miljardia hupeni kustannusten kasvuun. Varsinkin ulkopuolisten palvelujen osuus kasvoi merkittävästi. Vuonna 2011 niihin käytettiin 26,4 prosenttia liiketoiminnan tuotoista eli 1,1 miljardia euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Aine- ja tarvikehankintoihin kului 0,9 miljardia enemmän kuin edellisvuonna. Henkilöstökulut kasvoivat lähes puoli miljardia euroa. Pääoma- ja rahoituskulujen kattamiseen jäi 1,9 miljardia euroa, mikä oli 103 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 3. Rakentamisen kannattavuus 2000–2011

Rahoitustuotot vähenivät 70 miljoonaa euroa edellisvuodesta, samalla myös rahoituskulut pienenevät 13 miljoonaa. Veroja maksettiin 29 miljoonaa euroa edellisvuotista enemmän. Euromääräinen nettotulos koheni 14 miljoonaa euroa, mutta suhteellinen nettotulos heikkeni 0,3 prosenttiyksikköä ja oli 2,8 prosenttia tuotoista. Kokonaistulos pysytteli edellisvuoden tasolla 3,3 prosentissa tuotoista. Tilikauden tuloksena syntyi voittoa 1,4 miljardia euroa, mikä oli 123 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin.

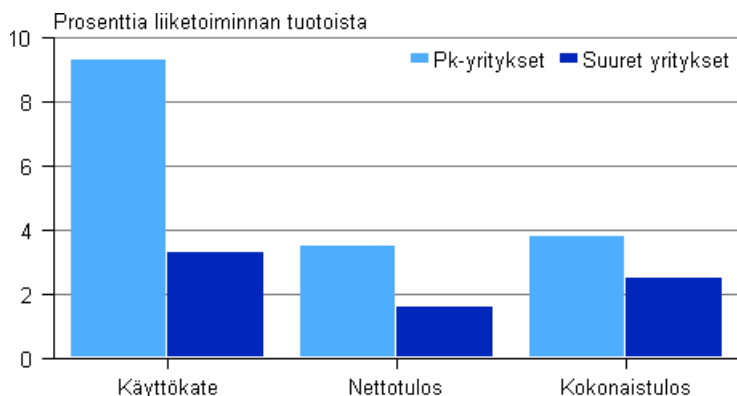
Kuvio 4. Rakentamisen nettotulos toimialoittain 2010–2011

Rakentamisen alatoimialoista kannattavuuden tunnusluvut heikkenivät eniten maa- ja vesirakentamisessa, jonka tunnusluvut laskivat käyttökate lukuun ottamatta kautta linjan runsaan prosenttiyksikön verran. Käyttökate kertyi 255 miljoonaa euroa eli 7,1 prosenttia tuotoista. Rahoitustuottojen pieneminen ja samalla rahoituskulujen sekä verojen kasvu painoivat nettotuloksen 5,7 miljoonaa euroa negatiiviseksi. Suhteellinen kannattavuus heikkeni myös talonrakentamisessa, jonka kannattavuuden tunnusluvut jäivät noin puolen prosenttiyksikön verran edellisvuotisia heikommiksi. Käyttökate, joka oli 5,7 prosenttia liiketoiminnan tuotoista, kertyi 715 miljoonaa euroa. Toiminta tuotti voittoa 509 miljoonaa euroa eli 4,1 prosenttia tuotoista.

Erikoistuneen rakennustoiminnan suhteellinen kannattavuus pysytteli miltei edellisvuoden tasolla, käyttökate heikkeni hieman. Kokonaistulos vahvistui 0,3 prosenttiyksikköä 4,6 prosenttiin liiketoiminnan tuotoista.

Kuvio 5. Rakentamisen kannattavuus suuruusluokittain 2011

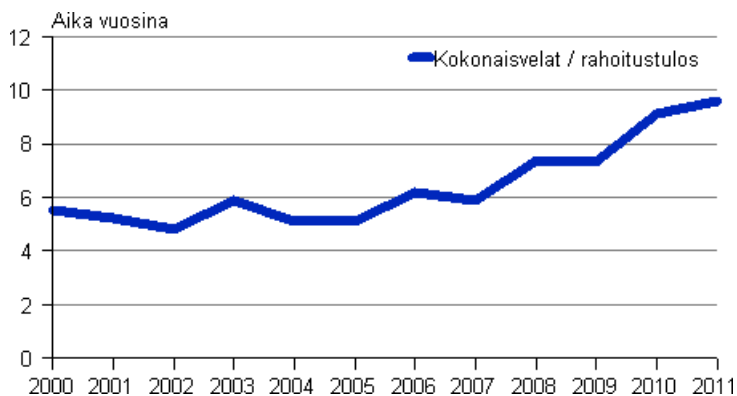
Kannattavuuden tunnusluvuilla mitaten pk-sektorin toiminta oli kannattavampaa kuin suurten. Pk-sektorin käyttökate koheni edellisvuodesta 0,2 prosenttiyksikköä 9,3 prosenttiin liikevoiminnan tuotoista. Samalla suurten yritysten käyttökate heikkeni miltei puoli prosenttiyksikköä, 3,3 prosenttiin. Pk-sektorin netto- ja kokonaistulokset kohenivat puoli prosenttiyksikköä vuotta aiemmasta ja olivat 3,5 ja 3,7 prosenttia tuotoista.

Voittoa pk-sektorin toiminta tuotti runsaan miljardin, mikä oli 166 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurten yritysten voitto pieneni 43 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta ja sitä kertyi 261 miljoonaa euroa.

3. Rahoitus

Rakentamisen taseen loppusumma pieneni 278 miljoonalla eurolla edellisvuodesta ja oli 21,7 miljardia euroa vuonna 2011. Kokonaisvelkojen suhteellinen osuus liikevaihdosta pieneni 3,1 prosenttiyksikköä edellisvuodesta ja oli 52,9 prosenttia. Samalla omavaraisuusaste heikkeni 2,1 prosenttiyksikköä 32,6 prosenttiin taseesta.

Kuvio 6. Rakentamisen vieraan pääoman takaisinmaksuaika 2000–2011

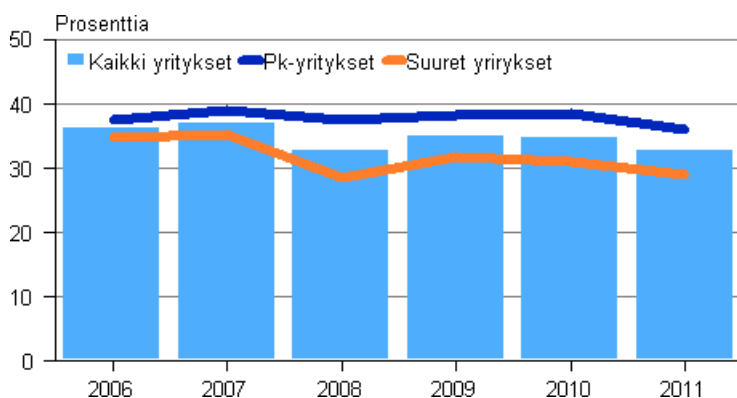

Rakentamisen kokonaisvelat eli vieras pääoma ja pakolliset varaukset vähennettynä ennakkomaksuilla olivat 14 miljardia euroa. Kokonaisvelat olivat 0,8 miljardia euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2011 rahoitustulos oli 1,5 miljardia euroa, tällä summalla yritykset saivat maksettua vuoden 2011 velkansa 9,6 vuodessa. Edellisvuonna velkojen takaisinmaksuaika oli 9,1 vuotta.

Rakentamisen alatoimialoista maa- ja vesirakentamisen rahoitusasema heikkeni selvästi. Omavaraisuusaste romahti 5,3 prosenttiyksikköä 20,1 prosenttiin taseesta, samalla kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat 5,5 prosenttiyksikköä ja olivat lähes 66 prosenttia. Talonrakentamisen omavaraisuusaste heikkeni 1,6 prosenttiyksikköä edellisvuodesta 29,2 prosenttiin taseesta ja kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon pienenevät 6 prosenttiyksikköä 52 prosenttiin. Kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon pienenevät myös

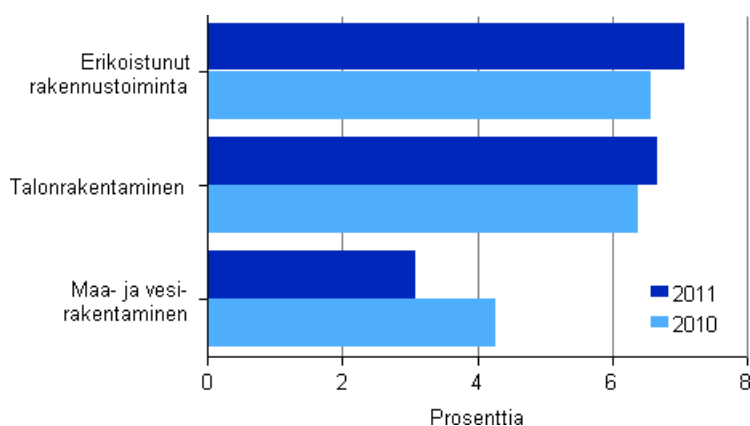
erikoistuneessa rakennustoiminnassa, jossa ne olivat 49,6 prosenttia, omavaraisuusaste heikkeni runsaan prosenttiyksikön 40,1 prosenttiin taseesta.

Kuvio 7. Rakentamisen omavaraisuusaste suuruusluokittain 2006–2011

Pk-sektorin rahoitusasema heikkeni omavaraisuusasteen pudotessa 2,6 prosenttiyksikköä. Samalla kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon kasvoivat 1,1 prosenttiyksikköä. Suurten yritysten omavaraisuusaste heikkeni 2,1 prosenttiyksikön verran 28,9 prosenttiin taseesta. Kokonaisvelat suhteessa liikevaihtoon pienenivät peräti 10 prosenttiyksikköä ja olivat 66,7 prosenttia. Euromääräisesti suurten yritysten kokonaisvelat pienenivät 68 miljoonaa euroa..

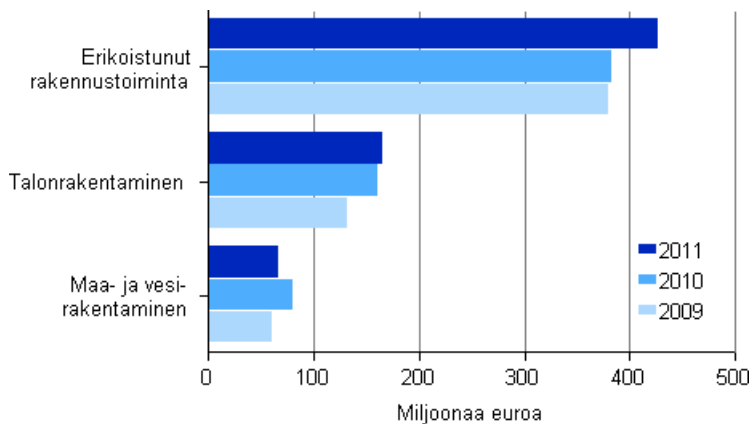
Kuvio 8. Rakentamisen kokonaispääoman tuotto toimialoittain 2010–2011

Rakentamisessa toimintaan sitoutuneelle pääomalle tuli 6,4 prosentin tuotto vuonna 2011. Vuotta aiemmin kokonaispääoman tuotto prosentti oli 6,2. Pk-sektorilla tuottoa tuli miltei prosenttiyksikön verran edellisvuotista enemmän eli 8,6 prosenttia.

4. Investoinnit

Kuvio 9. Rakentamisen aineelliset investoinnit toimialoittain 2009–2011

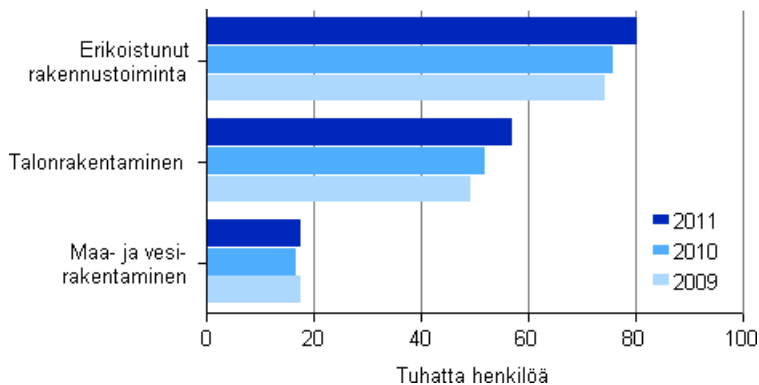

Vuonna 2011 rakentamisessa investoitiin aineelliseen käyttöomaisuuteen 35 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisellä vuonnalla. Investointien määrä oli 664 miljoonaa euroa. Liikevaihtoon suhteutettuna investoinnit olivat 2,5 prosenttia, edellisellä vuonnalla ne olivat 2,6 prosenttia. Valtaosa rakentamisen investoinneista tehtiin pk-sektorilla, jossa ne olivat 576 miljoonaa euroa. Suurten yritysten investoinnit olivat 88 miljoonaa euroa. Suhteellisesti eniten investoitiin erikoistuneessa rakennustoiminnassa, jossa investoinnit olivat 3,9 prosenttia suhteessa liikevaihtoon. Talonrakentamisen investoinnit olivat 167 miljoonaa euroa eli 1,4 prosenttia liikevaihdosta.

5. Henkilöstö

Rakentaminen työllisti 155 600 henkilöä vuonna 2011. Henkilöstön määrä kasvoi edellisvuodesta 10 100 henkilöä. Suurin muutos oli talonrakentamisessa, jossa henkilöstön määrä kasvoi 4 900 henkilöä. Erikoistuneeseen rakennustoimintaan tuli 4 400 työpaikkaa lisää.

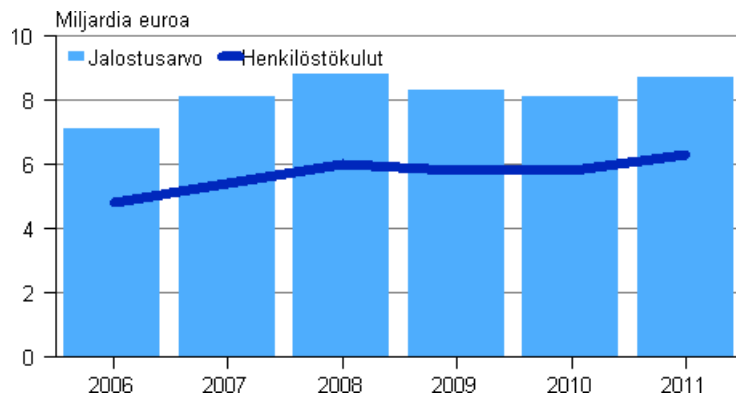
Kuvio 10. Rakentamisen henkilöstö toimialoittain 2009–2011

Henkilöstöstä hieman yli puolet työskenteli erikoistuneessa rakennustoiminnassa, 37 prosenttia talonrakentamisessa ja 11,4 prosenttia maa- ja vesirakentamisessa. Yhteensä palkkoja ja muita henkilöstökuluja maksettiin 6,3 miljardia euroa, mikä oli 450 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisellä vuonnalla. Henkilöstökulujen osuus liikevaihdosta oli 25,1 prosenttia.

Pk-sektorin palveluksessa oli 114 400 ja suurten yritysten 41 200 henkilöä. Vuonna 2011 pk-sektori työllisti 7 900 henkilöä enemmän kuin edellisellä vuonnalla. Pk-sektorin maksamat palkat ja muut henkilöstökulut kasvoivat 311 miljoonaa euroa edellisvuodesta ja olivat 4,2 miljardia euroa. Suurilta yrityksiltä kului henkilöstömenoihin 2,1 miljardia euroa, 139 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 11. Rakentamisen jalostusarvo ja henkilöstökulut 2006–2011

Rakentamisen jalostusarvo oli 8,7 miljardia euroa vuonna 2011. Se kasvoi edellisvuodesta 0,6 miljardia euroa. Jalostusarvosta kului 72,6 prosenttia henkilöstökulujen kattamiseen.

Tietojen tarkentuminen

Tietojen tarkentuminen ennakon ja lopullisen tilaston välillä

Toimiala ja muuttuja		Ennakko 2011, miljoonaa euroa	Lopullinen 2011, miljoonaa euroa	Muutosprosentti
F Rakentaminen	Liikevaihto	26 992,2	26 960,1	-0,1
	Tuotot yhteensä	27 242,0	27 205,0	-0,1
	Käyttökate	1 952,7	1 902,2	-2,6
	Nettotulos	811,7	758,2	-6,6
	Aineelliset investoinnit	747,8	663,9	-11,2
	Jalostusarvo	8 651,8	8 664,8	0,2
41 Talonrakentaminen	Liikevaihto	12 381,3	12 376,3	-0,0
	Tuotot yhteensä	12 497,5	12 486,6	-0,1
	Käyttökate	728,4	715,1	-1,8
	Nettotulos	420,7	405,5	-3,6
	Aineelliset investoinnit	192,6	167,2	-13,2
	Jalostusarvo	3 135,0	3 142,4	0,2
42 Maa- ja vesirakentaminen	Liikevaihto	3 538,0	3 553,1	0,4
	Tuotot yhteensä	3 559,7	3 574,5	0,4
	Käyttökate	268,9	254,8	-5,2
	Nettotulos	8,1	-5,7	-170,5
	Aineelliset investoinnit	74,7	69,1	-7,5
	Jalostusarvo	1 168,6	1 163,2	-0,5
43 Erikoistunut rakennustoiminta	Liikevaihto	11 072,9	11 030,7	-0,4
	Tuotot yhteensä	11 184,9	11 143,9	-0,4
	Käyttökate	955,4	932,3	-2,4
	Nettotulos	382,9	358,5	-6,4
	Aineelliset investoinnit	480,5	427,6	-11,0
	Jalostusarvo	4 348,2	4 359,2	0,3

Rakentamisen tilinpäätöstilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilinpäätöstilasto kuvaa yritystoiminnan tuloksen muodostumista, kannattavuutta sekä taseen rakennetta toimialoittain ja suuruusluokittain.

Tilastoyksikkönä on yritys. Valtion ja kuntien liikelaitokset sisältyvät aineistoon. Kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, rahoitus ja vakuutus toiminta sekä ne maatilatalouden yksiköt, jotka eivät toimi työnantajina. Yksilöivänä tunnuksena on yrityksen liike- ja yhteisötunnus eli y-tunnus.

Tilasto sisältää tuloslaskelma- ja tasetiedot pääkohdittain, näistä lasketut kannattavuuden ja vakavaraisuuden keskeiset tunnusluvut sekä henkilöstön lukumäärän. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja, jotka saadaan Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Tilaston tiedot muodostavat yhtenäisen aikasarjan 2006 - 2011.

Tilasto sisältää myös liikevaihdon ja kulujen erittelytietoja. Kulujen erittelyt koskevat tuloslaskelman eriä aineet ja tarvikkeet, ulkopuoliset palvelut ja liiketoiminnan muut kulut. Nämä tiedot julkaistaan STATFIN-palvelutietokannassa omina tauluina.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esitetään ryhmiteltynä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät: käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myynti- ja fuusiovoitot sekä myynti- ja fuusiotappiot esitetään satunnaisina erinä. Ennen käyttökatetta esitetty laskennallinen palkkorjaus oikaistaan satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan tuotot yht. = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot - käyttöomaisuuden myyntivoitot - fuusiovoitot

Jalostusarvo = Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä

Aineelliset nettoinvestoinnit = Aineellisten hyödykkeiden lisäykset - vähennykset

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate - \%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos - \%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos - \%} = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos - \%} = \frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto - \%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Liikevaihto / henkilöstö

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäättösirtojen kertymä}}{\text{Tase - saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat / liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma yhteensä - saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, joka tähtää kannattavaan tulokseen. Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, taloudellinen yhdistys ja avoin yhtiö),
- valtion ja kuntien liikelaitokset.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumerotaso on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjä noudattaen.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on yritysrekisterin käyttämä luokitus. Verohallinnon asiakastietokannassa olevat oikeudelliset muodot muutetaan Yritys- ja toimipaikkarekisterissä YTR:n käyttämän luokituksen mukaiseksi.

Kokoluokitus

EU:n komission suositus (6.5.2003) pienten ja keskisuurten (PK) yritysten määritelmästä (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003) määrittelee PK -yritykset sekä pienet yritykset seuraavien sääntöjen mukaan:

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihdon- ja taseen loppusummien rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia.

Tietolähde

Tilinpäätöstilastojen pääasiallinen tietolähde on verohallinnon elinkeinoverotusaineisto, jota täydennetään puuttuvien tietojen osalta Tilastokeskuksen omalla kyselylomakkeella ja virallisen tilinpäätöksen tiedolla.

Tilinpäätöstilastot on laadittu vuodesta 2000 lähtien 30.12.1997 voimaan tullutta uutta kirjanpitolakia ja -asetusta noudattaen (Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997 / 1336).

Tärkeimmät Tilinpäätöstilastojen laadintaan vaikuttavat tilastoalan asetukset ovat seuraavat:

1. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittaisten yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008.
2. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
3. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev.2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysrekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyyppi, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Tilinpäätöstilastoon yritykset on valittu käyttäen samoja rajoja toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilinpäätöstilastoon. Lisäksi valtion liikelaitokset sekä energia- ja vesihuollon ja liikenteen toimialojen kunnalliset liikelaitokset ovat tilastossa mukana.

Tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoverotusaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluun. Elinkeinoverotusaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverotuslain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Tilastokeskuksen tiedustelulla kerätään vuosittain tietoja noin 6 600 yritykseltä. Tilinpäätöstilaston kohdejoukosta tiedusteluun kuuluvat kaikki yli 50 henkilöä työllistävät yritykset. Lisäksi 10 – 50 henkilöä työllistävistä yrityksistä tiedusteluun on valittu yritykset satunnaisotannalla. Tiedustelussa on myös joitain alle 10 henkilöä työllistäviä yrityksiä sekä kaikki kunnalliset liikelaitokset.

Tilastokeskuksen tiedustelussa kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Aineistoa tarkistetaan erilaisilla sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuva-arkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilinpäätöstilasto sisältää kattavasti tiedot kaikista liikeyrityksistä lähes kaikilta toimialoilta.

Maatilataloudesta ovat mukana työnantajina toimivat tilat. Tilinpäätöstilasto ei sisällä seuraavien toimialojen tietoja: 12, 64, 65, 66, 84, 851, 852, 853, 854, 85591, 856, 86210, 91010, 94 (toimialaluokitus 2008).

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä tilaston tietolähde. Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Aineiston puuttuvat arvot korvataan eli imputoidaan ensisijaisesti yrityksen aikaisempien vuosien tiedoilla ja toiseksi liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään vastaavanlaisen yrityksen tiedoilla.

Tilinpäätöstilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin ennakkollisiin tietoihin verrattuna. Lisäksi ennakossa yrityksiä ei rajata pois lyhyen toiminta-ajan perusteella eli alle puolivuotta tilikaudella toimineita. Tilinpäätöstilaston tietojen tarkentumista ennakon ja lopullisen tilaston välillä on esitetty erillisessä revisiotaulussa.

Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon kausiveroaineistosta. Liikevaihdon määrittely kausiveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.

Yritysrekisterin julkistamissa tiedoissa yritysten määrä on suurempi kuin tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa maa- ja metsätalouden, rahoitus- ja vakuutus toiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista.

Tilinpäätöstilastossa on käytetty EU:n komission suosittelemaa kokoluokittelua. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa yritysrekisterin julkistamista tiedoista, joissa pienet ja keski-suuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten tilinpäätöstilastosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa ja lopulliset tiedot tämän jälkeen helmikuussa.

Tilinpäätöstilastoa on laadittu alkaen vuodesta 1974.

5. Tietojen saatavuus

Tilinpäätöstietoja on saatavissa toimialoittain ja suuruusluokittain Tilastokeskuksen internet-sivuilta maksuttomasta STATFIN-palvelutietokannasta. Tilastokatsaukset ovat saatavissa tilastojen kotisivuilta.

6. Tilaston vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkakorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkakorjausta.

Tilastovuoden 2008 julkistamisen yhteydessä tilinpäätöstilastoissa otettiin käyttöön uusi toimialaluokitus TOL 2008. Toimialaluokituksen käyttöönotto muuttaa useiden toimialaryhmien rakennetta siten, että tiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia toimialaluokituksella TOL 2002 julkistettuihin lukuihin.

Tilastovuonna 2008 uudistettiin myös henkilöstön lukumäärän laskentatapaa. Henkilöstön lukumäärä saadaan tilinpäätöstilastoihin nyt kokonaan yritysrekisteristä ja se noudattaa yritysrekisterin vuositilastossa määriteltyä kokovuosityöllisen määritelmää.

Edellä mainitut toimiala- ja henkilöstömuutokset on huomioitu uudessa aikasarjassa, joka on tehty tilastovuodesta 2006 lähtien. Vanhan toimialaluokituksen TOL 2002 ja henkilöstön lukumäärän mukaisen aikasarjan viimeinen tilastovuosi on 2008.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastotiedoista on saatavilla yhtenäinen aikasarja 1999 - 2008 TOL 2002 -luokituksella ja 2006 - 2011 TOL 2008 -luokituksella. Yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset asiat:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon kausiveroaineistosta. Liikevaihdon määrittely kausiveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa yritysten määrä on suurempi kuin tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa maa- ja metsätalouden, rahoitus- ja vakuutustoiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Toimialoittaiset luvut saattavat poiketa yritys- ja toimipaikkarekisterin luvuista myös fuusiokorjausten erilaisesta ajoituksesta johtuen. Tilinpäätöstilastossa fuusiokorjaukset tehdään tapahtumavuonna, mutta yritys- ja toimipaikkarekisterissä vasta seuraavana vuonna. Yritys- ja toimipaikkarekisteri ei myöskään tilastoi kunnallisia liikelaitoksia.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa esitetyistä lukumääristä. Niissä pienet ja keski-suuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonalisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin. Lisäksi tilinpäätöstilaston jalostusarvo arvioidaan tuottajahintaan.

Lisätietoja

Seija Kolehmainen 09 1734 2237

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Rakentamisen tilinpäätöstilasto 2011, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-5328 (pdf)